

Psikoloji Bilimini Tanıyalım • Psikolojinin Konusu - Yaklaşımlar - Ölçütleri ve Amaçları - Diğer Bilim Dallarıyla İlişkisi

1. Psikoloji, "physche (ruh)" ve "logos (bilim)" olmak üzere eski Yunanca iki sözcükten oluşur ve ruh bilimi anlamına gelir ancak ruh sözcüğünün ağırlıklı olarak mistik bir anlamda kullanılmasından dolayı, psikoloji bir bilim dalı olarak ortaya çıkışından bu yana "davranış bilimi" tanımını benimsemiştir. Davranış ve zihinsel süreçler psikolojinin inceleme alanına girer.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "davranış bilimi" olan psikolojinin ele aldığı konulardan biri değildir?

- A) Öğrenme ve hatırlamanın nasıl gerçekleştiği
- B) İnsanların neden farklı davrandığı
- C) Düşünce ve davranış arasında nasıl bir ilişki olduğu
- D) Duyguların davranışları nasıl etkilediği
- E) Ruhun davranışlara etkisi olup olmadığı

2. "ABD'de 2048 yılından geldiğini, aslında 2018'e gelmek istediğini ancak yanlışlıkla 2017'ye geldiğini iddia eden bir adam tutuklanır. Polisler bir psikolog eşliğinde adamın ifadesini alırlar. Görüşme sonunda psikolog bu adamın problemini tam olarak tespit edebilmek için başka bir bilim dalının bulgularından faydalanmak gerektiğini söyler."

Psikoloğun bulgularından faydalanmak istediği bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antropoloji B) Sosyoloji C) Tarih
- D) Psikiyatri E) Ekonomi

3. **Aşağıdakilerden hangisi, gözlenebilir nitelikte olan ve ölçülebilen davranışları inceleyen psikoloji biliminin amaçlarından biri değildir?**

- A) İnsan davranışlarını, amaçlanan bir düzeye getirme
- B) Davranışların nedenini anlama ve açıklama
- C) Bütün insanlarda ortak olarak görülebilecek davranışları belirleyebilme
- D) Belli koşullar altında hangi davranışların ortaya çıkabileceğini tahmin etme
- E) Birbiriyle ilişkili davranışları belirleyebilme

4. Davranışların gözlenebilmesi her zaman yeterli olmayabilir. Gözlenen davranışların sayısal olarak ifade edilmesini gerektirecek durumlar olabilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmıştır?

- A) Davranışın ölçülebilirliğinin
- B) Davranışı yordamanın
- C) Davranışı açıklamanın
- D) Davranışı etkilemenin
- E) Davranışı betimlemenin

5. Davranışlar, toplum içinde normal-anormal, başarılı-başarısız, ahlaklı-ahlaksız, iyi-kötü olarak değerlendirilir. Bu durum davranışların toplumsal ilişkilerde ortaya çıkan bir boyutu olduğunu gösterir. Davranışları yönlendiren ve beğenileri oluşturan faktörlerden biri de içinde yaşanılan toplumdur.

Bu parçada psikolojinin ilişkili olduğu bilimlerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Tıp B) Antropoloji C) Fizyoloji
- D) Sosyoloji E) Ekonomi

6. Davranışçılık ekolüne göre bilinç son derece soyut ve belirsiz bir kavramdır. Böyle bir alanı incelemek psikolojinin bilimsel yanını tehlikeye sokar. Çünkü bu alan bilimsel yöntem olan deney ve gözlem ile doğrudan doğruya incelenemez. Ancak bir zaman ve mekân içinde uyarıcılar karşısında insanın gösterdiği tepki incelenebilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi davranışçı ekole yöneltilen eleştirilerden biri değildir?

- A) İnsan davranışları, yüzde yüz kesinlikle objektif olarak incelenemez.
- B) Davranışçılar bilincin davranış üzerindeki etkisini inceleme dışında bırakmıştır.
- C) İnsanı bir makine gibi ele almışlar sadece etki-tepki sürecini incelemişlerdir.
- D) Karmaşık olan insan davranışlarını oldukça basite indirgemişlerdir.
- E) İçerik bakış yöntemini kabul etmeleri insan davranışlarını gözlemeyi zorlaştırmıştır.

7. Davranışa genel bir açıklama getirilebilmişse, davranışın nedeni biliniyorsa hangi koşullarda tekrarlanacağı da biliniyor demektir. Psikoloji bu yönüyle bize davranış hakkında ön deyi olanağı sağlamaktadır.

Bu parçada psikolojinin aşağıdaki amaçlarından hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Anlama B) Açıklama C) Yordama
D) Etkileme E) Kontrol

8. Psikoloji, yasalar ve kamusal düzenlemeler üzerindeki etkisi ile de yaşamımızı etkilemektedir. Ayrımcılık, ölüm cezası, cinsel davranışlar ile ilgili yasaların oluşturulmasında, kişilerin yaptıkları eylemlerden yasal olarak sorumlu tutulabileceği koşulların belirlenmesinde psikoloji kurumları ve araştırmalarının etkisi olmaktadır.

Bu parçada psikolojinin bağlantılı olduğu hangi bilimlerde durulmaktadır?

- A) Psikiyatri - Sosyoloji
B) Siyaset - Hukuk
C) Hukuk - Antropoloji
D) Fizyoloji - Sosyoloji
E) Antropoloji - Ekonomi

9. • Psikoloji, davranışı açıklarken iç salgı bezlerinin çalışmamasından, kanın kimyasal yapısı ve organizmanın beslenme düzenine kadar pek çok olayı ele almalıdır.
• Kişiliğin oluşumunda "id, ego, süperego" belirleyici olduğu için psikoloji, bilinci oluşturan bu süreçleri ele almalıdır.

Bu görüşler sırasıyla aşağıdaki yaklaşımlardan hangisine aittir?

- A) Biyolojik - Psikanalitik
B) Davranışçı - Hümanistik
C) Psikanalitik - Biyolojik
D) Biyolojik - Bilişsel
E) Bütüncül - Yapısalcı

10. "Yaşamı anlamlı kılan, insanın kendisidir. Hayvanlar çevrelerinin farkındadır, insanlar ise farkında olduklarının farkındadır." **diyen bir psikolog aşağıdaki yaklaşımlardan hangisini benimsemiştir?**

- A) Gestalt ekolü
B) Hümanistik yaklaşım
C) Uyarıcı-tepki psikolojisi
D) Bilinçaltı psikolojisi
E) İşlevselcilik

11. Bilinçaltında, gerçekleştirilemeyen isteklerimizin yanında, geçmişte yaşadığımız olumsuz anılar, toplum tarafından ayıp sayılan yaşantılar bulunur. Freud'a göre kişiliğin en büyük kısmını oluşturan bu alan çözümlenebilirse insan davranışları tam olarak anlaşılacaktır.

Buna göre psikanalizmin temsilcisi olan Freud, yöntem olarak aşağıdakilerden hangisinin kullanılmasını önermiştir?

- A) Gözlem B) Deney C) İçe bakış
D) Hipnoz E) Empati

12. Bilinç olayları, insanın iç yaşantıları ile ilgilidir. İnsanın iç yaşantılarını doğrudan doğruya gözlemleyemeyiz. Bu ekole göre insanın iç yaşantılarını anlama yöntemi içe bakıştır (iç gözlem). İçe bakış ise insanın hissettiklerini kendi ağzından anlatmasıdır.

Bu parçada aşağıdaki ekollerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Bihevörizm B) Strüktüralizm
C) Psikanalizm D) Fonksiyonalizm
E) Gestalt ekolü

Psikoloji Bilimini Tanıyalım • Yöntem ve Teknikler - Etik Kurallar

1. “Bir ülkedeki ekonomik gelişmeler, toplumsal değişmeye neden olabilir.” ifadesindeki “bağımsız değişken” aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal değişme
- B) Ülkedeki gelişmeler
- C) Toplumsal sorunlar
- D) Ekonomik gelişmeler
- E) Ülkenin genel ortamı

2. Psikoloji deneysel yöntemleri kullanan bir bilimdir. Deneysel çalışmalar yapılırken sadece bilimsel yönleme bağlı kalmak yeterli değildir, aynı zamanda etik ilkelere de bağlı kalmak gerekir. Etik ilkeler, üzerinde inceleme yapılan insan ve hayvanlara eziyet etmemeyi, tarafsız olmayı, özel hayata saygıyı ve bilimsel yöntemlere bağlı kalmayı gerektirir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi uyulması gereken etik ilkelere biri değildir?

- A) Kişisel verilerin kullanılması gereken durumlarda katılımcılardan izin almak
- B) Araştırma sonuçlarını beklentiler doğrultusunda değiştirmemek
- C) Fiziksel ya da duygusal acıya neden olabilecek durumlarda katılımcıları önceden bilgilendirmek
- D) Yeterli sayıda gözlemlerde bulunmadan yargıya varmak
- E) Deney hayvanlarına kötü muamele edilmesini engellemek

3. Özellikle bireyin hatırlayamadığı çocukluk dönemine ilişkin bilgilerin toplandığı, kişinin geçmişi ile ilgili konularda yakın çevresinden, ailesinden bilgi alındığı araştırma tekniğidir.

Bu parçada sözü edilen araştırma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mülakat
- B) Gözlem
- C) Korelasyon
- D) Vaka incelemesi
- E) Deney

- 4. • Verilen iki değişken aynı anda artıyor ya da aynı anda azalıyor aralarında “pozitif korelasyon” vardır.
- Verilen iki değişkenden biri artarken diğeri azalıyor veya biri azalırken diğeri artıyorsa aralarında “negatif korelasyon” vardır.

Buna göre korelasyonun pozitif ya da negatif olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Değişkenlerin gözlenebilirliğine
- B) Değişkenlerin benzer olmasına
- C) Değişkenlerin değişim yönlerine
- D) Değişkenler arasındaki neden-sonuç bağına
- E) Değişkenlerin birbiriyle ilişkisiz olmasına

- 5. • Bir deneyde etkisi araştırılan özelliktir.
- Araştırmada sonuç olan özelliktir.
- Değişimlerin incelenen olay üzerindeki etkilerinin araştırıldığı yöntemdir.

Bu değişkenler ve yöntem aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) Bağımsız değişken - Bağımlı değişken - Anket
- B) Bağımlı değişken - Bağımsız değişken - Görüşme
- C) Bağımlı değişken - Ara değişken - Korelasyon
- D) Bağımsız değişken - Bağımlı değişken - Deney
- E) Bağımsız değişken - Ara değişken - Deney

6. Dikkatsizlik sonucu trafik kazaları arttı.

I II
Toplumsal şiddetin artmasında, alınan ekonomik
III IV

kararların etkisi vardır. Uykusuzluk sonucunda
V

yorgunluk artar.
VI

Yukarıda verilen numaralanmış değişkenlerden hangileri bağımlı değişkendir?

- A) I, III ve VI
- B) I, III ve V
- C) II, III ve VI
- D) II, IV ve V
- E) II, IV ve VI

7. Psikolojide sıklıkla kullanılan bu teknik bilgi, beceri ya da özelliğin ölçülmesinde kullanılır. Yaygın olarak zekâ ve kişilik ölçümlerinde kullanılan türleri vardır. Ölçüm sonuçları genellikle sayısal olarak ifade edilebilir.

Bu parçada anlatılan ölçme tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anket
B) Test
C) Vaka incelemesi
D) Doğal gözlem
E) Korelasyon

8. Plasebo etkisi, kişinin hastalığını tedavi edici kanıtlanmış etkisi olmayan bir ilacın telkine dayalı bir etki ortaya çıkarması olarak tanımlanabilir. Bu etkiyi merak eden ve gözlemlenmek isteyen bir psikiyatrist sürekli olarak yorgunluktan ve vücudundaki çeşitli ağrılardan şikayet eden bir hastasına, ilaç kutusuna koyduğu bir kutu şeker verir. Hastaya bunları içmeye başladıktan bir süre sonra ağrılarının geçeceğini ve kendini daha iyi hissedeceğini söyler. Bir sonraki görüşmede hasta ağrılarının geçtiğini ve kendini çok daha iyi hissettiğini söyler.

Psikiyatristin yaptığı bu araştırmanın bağımlı değişkeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Psikiyatristin gözlem yapma isteği
B) İlaç kutusuna konulan şekerler
C) Hastanın ağrıları ve yorgunluğu
D) Psikiyatristin telkinleri
E) İçine şeker konulan ilaç kutusu

9. Kimya dersinin öğrenilmesinde deneyin rolünün araştırıldığı bir çalışmada, birbirine denk özellikte iki grup denek alınıyor. Birinci gruba konu, deney yapılarak ikinci gruba deney yapmadan anlatılıyor. Konuyla ilgili uygulanan testte birinci grubun daha başarılı olduğu saptanıyor.

Bu araştırmanın bağımsız değişkeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kimya dersi
B) Deney yaparak anlama
C) Denek grupları
D) Deney yapmadan ders anlatmak
E) Test başarısı

10. I. Mavi gözlü olma ile kıskanç olma
II. Uzun saçlı olma ile zeki olma
III. Duygusal olma ile çirkin olma
IV. Disiplinli olma ile başarılı olma
V. Zayıf olma ile esmer olma

Yukarıda verilen durumlardan hangisi diğerlerinden farklı nitelikte bir korelasyondur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

11. İnsanlar doğal gözlem yoluyla hemen her çağda birçok konu hakkında bilgi edinebilmişlerdir. Günümüzde daha güçlü birçok yöntem kullanılmakla birlikte, psikolojide ve diğer bilim dallarında doğal gözlem geçerliliğini sürdürmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi doğal gözlemin özelliklerinden biri değildir?

- A) Davranışlarının gözlemlendiğini bilmeyen birey doğal davranır.
B) Koşullar değiştirilemez ve tekrar edilemez.
C) Koşulları kontrol etmek mümkündür.
D) Meydana gelen olayın olduğu gibi betimlenmesi önemlidir.
E) Gözlemciler kendiliğinden meydana gelen olayları gözlemler.

12. Kullanılan en eski veri toplama tekniğidir. Araştırmacı, olayları oluş durumlarına müdahale etmeden izler ve betimlemeye çalışır.

Bu parçada sözü edilen araştırma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlişkisel çalışma
B) Doğal gözlem
C) İstatistiksel yöntem
D) Deneysel yöntem
E) Vaka incelemesi

Psikoloji Bilimini Tanıyalım • Alt Dalları - İş Alanları

1. Döllenmeden ölüme kadar yaşa bağlı olarak görülen davranış değişikliğini inceleyen psikoloji alt dalı "gelişim psikolojisi"dir.

Aşağıdakilerden hangisi, gelişim psikolojisinin inceleme alanı içerisinde yer almaz?

- A) Kişiliğin gelişiminde kalıtım ve çevrenin önemi
- B) Gelişim dönemlerinin karakteristik özelliklerini belirleme
- C) Kişiler arası ilişkilerde ortaya çıkan aksamaların nasıl giderilebileceği
- D) Gelişimin hem zihinsel hem bedensel boyutları
- E) Gelişimde kritik dönemlerin etkisi

2. "Davranış bozukluğunu tanıma, tıbbi ve psikolojik olarak tedavi etme, bu bozukluğun nedenlerini bilimsel olarak araştırma" konuları ile ilgilenen psikoloji alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klinik psikoloji
- B) Endüstri psikolojisi
- C) Gelişim psikolojisi
- D) Sosyal psikoloji
- E) Danışmanlık psikolojisi

3. Belli davranışlar, belli dönemlerde ortaya çıkar. Örneğin çocukta dil gelişimi 1,5 - 3 yaş arasındadır. Bu dönemde çevreden gelen uyarıcılar ve anne babanın tutumu dil gelişimini etkiler.

Bu örnek aşağıda verilen psikoloji alt dallarından daha çok hangi ikisiyle ilgilidir?

- A) Danışmanlık ve gelişim psikolojisi
- B) Eğitim ve kişilik psikolojisi
- C) Sosyal ve danışmanlık psikolojisi
- D) Gelişim ve kişilik psikolojisi
- E) Sosyal psikoloji ve gelişim psikolojisi

4. I. Grup içi ve gruplar arası iletişimin bireye etkisi
II. Saldırgan bir modeli izlemenin, çocukların davranışları üzerindeki etkisi
III. Şizofreninin ortaya çıkışında aile içi iletişim biçiminin etkisi
IV. Bir deneyde ortamdaki kişi sayısının yardım etme istekliliği üzerindeki etkisi
V. Bir iş yerindeki çalışanların ücretlerinin ödemesinin performansına etkisi

Yukarıdakilerden hangisi bir endüstri psikoloğunun çalışma alanına girer?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Cemre, iradesi ve isteği dışında sık sık tekrarlanan ve tedirginlik yaratan düşüncelere kapılmaktadır. Örneğin evden çıkacak olsa eve hırsız gireceğini düşündüğünden evden çıkmayı reddetmektedir.

Cemre'nin bu durumu aşağıdaki psikoloji alt dallarından hangisi tarafından ele alınır?

- A) Klinik psikoloji
- B) Psikometrik psikoloji
- C) Gelişim psikolojisi
- D) Sosyal psikoloji
- E) Fizyolojik psikoloji

6. Aşağıdakilerden hangisi rehberlik hizmetlerinin ortaya çıkış nedenlerinden biridir?

- A) Öğrenme sürecinin bütünüyle dikkate alınması
- B) Geleneksel eğitimin öğrencilere yeterli gelmesi
- C) Çalışma alanının belirlenmesinin kolaylaşması
- D) Öğrencilerin sorunlarını aileleri ile çözme gücüne sahip olması
- E) Ruh sağlığı sorunlarının artık daha kolay çözülebilmesi

7. Psikologların kullandığı testleri, ölçme ve değerlendirme araçlarını geliştiren, testlerden elde edilen sonuçları değerlendirebilmek için de istatistikten yararlanan psikoloji alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilişsel psikoloji
B) Hukuk psikolojisi
C) Deneysel psikoloji
D) Psikometrik psikoloji
E) Sosyal psikoloji
8. Aşağıdakilerin hangisinde psikoloji alt dalları ile ilgili yanlış bilgi verilmiştir?
- A) Endüstri psikolojisi iş analizi, iş doyumu, iş yeri veriminin artırılması gibi konuları ele alır.
B) Ergenlik dönemindeki bireylerin sorunları klinik psikolojinin konusudur.
C) Derslerinde ve sınavlarda başarılı olamayan bir öğrenci, rehberlik ve danışmanlık uzmanından yardım alabilir.
D) Bireyin toplumsal etkiler karşısındaki davranışlarını sosyal psikoloji ele alır.
E) Endorfin salgısının mutluluk üzerinde etkili olup olmaması deneysel psikoloji tarafından ele alınabilir.
9. Sosyal psikoloji, bireylerin başkalarıyla olan etkileşimlerinin tutum ve davranışlarını nasıl etkilediği ile ilgilenir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal psikolojinin ilgi alanına girmez?
- A) Propaganda
B) Bireyin grup içi davranışları
C) Liderlik
D) Moda
E) Davranış bozukluklarının tanı ve tedavisi
10. İnsanın beden yapısı, sinir sistemi, salgı bezleri ve davranışları arasındaki ilişkiyi araştıran psikoloji alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Bilişsel psikoloji
B) Fizyolojik psikoloji
C) Psikometrik psikoloji
D) Klinik psikoloji
E) Eğitim psikolojisi
11. Aşağıdakilerden hangisi, okul ve eğitim psikologlarının çalışma alanları içinde değildir?
- A) Öğretim yöntemleri
B) Zekâ, başarı ve kişilik testleri
C) Sınıf içi sorunlar
D) Kime, neyin nasıl öğretilceği
E) Davranış bozukluklarının tedavisi
12. Üniversitelerin "psikoloji" bölümünden mezun olan psikologlar tanı ve tedavi merkezleri ile kliniklerde de çalışabilirler.
Bu parçaya göre psikologların öncelikle çalışabileceği kurumlar aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Adli kurumlar
B) Sağlık kurumları
C) Sosyal hizmet kurumları
D) Eğitim kurumları
E) Askerî kurumlar

Psikolojinin Temel Süreçleri • Yaşam Boyu Gelişim - Duyum

1. • Dağınıklık
• Körü körüne bağlılık (Erken kapanma)
• Askıya almak
• Özdeşleşmenin başarılması

Bu özellikler ergenlik döneminin aşağıdaki süreçlerinden hangisine aittir?

- A) Fiziksel gelişime B) Cinsel gelişime
C) Bilişsel gelişime D) Kimlik oluşumuna
E) Yetişkinliğe geçişe

2. Bazı çocuklar yaşlılarından daha erken konuşurken bazıları daha geç konuşmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine örnek olabilir?

- A) Gelişimin belli dönemlerde, belli alanlarda hızlı olduğuna
B) İç organların önce, dıştaki organların sonra geliştiğine
C) Gelişimde bireysel farklılıklar olduğuna
D) Gelişim alanlarının birbirinden etkilendiğine
E) Gelişim dönemlerinin belli bir sıraya göre yaşandığına

3. Çocuklarının her zaman mükemmel olduğunu düşünen Aynur Hanım, arkadaşlarıyla çocuklar üzerine sohbet ederken "Benim oğlum bizi çok şaşırtmıştı, hiç emeklemeden hemen yürümüşü." demiştir.

Aynur Hanım'ın arkadaşlarından biri, aşağıdaki cümlelerden hangisini kurarsa gelişim ilkeleri açısından doğru bir açıklama yapmış olur?

- A) Mümkün değil, gelişimde belli bir sıra vardır.
B) Gelişimde bireysel farklılıklar vardır.
C) Gelişim üzerinde hem çevrenin hem kalıtımın etkisi vardır.
D) Gelişim içten dışa doğru olduğu için bu söylediğin mümkün değildir.
E) Gelişimin hızı elbette her dönemde aynı değildir.

4. • Yaşam boyunca kazanılan deneyimler, çevrenin etkisi ile kazanılan bilgi ve alışkanlıklardır.
• İnsan dâhil tüm canlıların doğup barındıkları, yaşam boyu ilişkilerini sürdürdükleri ve cansız varlıklarla da paylaştıkları ortamdır.

Yukarıda açıklaması yapılan kavramlar sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Sosyal çevre - Edinilmiş donanım
B) Edinilmiş donanım - Fiziksel çevre
C) Sosyal çevre - Doğuştan donanım
D) Doğuştan donanım - Fiziksel çevre
E) Kültürel çevre - Doğuştan donanım

5. Duyum, duyu organının uyarılması sonucu ortaya çıkan deneyimdir. Bir uyarıcının organizmada duyuma yol açması için duyum alanı içinde olmasının yanı sıra başka koşullara da ihtiyacı vardır.

Aşağıdakilerden hangisi duyumun olabilmesi için gerekli koşullardan biri değildir?

- A) Uyarıcı
B) Uyarıcıyı iletecek ortam
C) Uyarıcının duyum eşiği aralığında olması
D) Sağlıklı duyu organı ve sinir sistemi
E) Algının gerçekleşmesi

6. Tekrarlanan uyarıcının etkisi giderek artar, bu uyarıcıya karşı ortaya çıkan davranış giderek kuvvetlenir. Örneğin alnınıza düşen yağmur damlaları normalde sizi etkilemez hatta bu hoşunuza da gidebilir. Ancak bu uyarıcının sürekli tekrarlanmasının bir işkence yöntemi olduğu düşünüldüğünde ne kadar rahatsız edici olabileceği de ortaya çıkar.

Bu parçada sözü edilen durum aşağıdakilerden hangisi ile adlandırılır?

- A) Alışma B) Duyarlılaşıma
C) Duyarsızlaşma D) Yetersiz uyarılma
E) Dengelenme

7. “Onca yıl büyük bir şehirde yaşayıp sakin bir sahil kasabasında yaşamayı düşledim. Sonunda bu düşümü gerçekleştirdim. Fakat zamanla fark etti ki iş yerindeki gürültüyü, koşuşturmayı, akşam yorgun eve dönmeleri, hatta sinir bozucu şehir trafiğini bile özlüyorum.” **diyen birinin bu durumunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Duyum eşiği B) Duyusal uyum
C) Aşırı uyarılma D) Dengelenme
E) Yetersiz uyarılma

8. TYT ve AYT’ye hazırlanan öğrencilerin, haftanın yedi günü sabahın erken saatlerinden başlayıp gece yarısına kadar devam eden okul-kurs-kütüphane-ev arasındaki koşuşturmaları, bedensel ve zihinsel yorgunluğa yol açar.

Bu öğrencilerin yaşadığı durum aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Aşırı uyarılmaya
B) Duyarsızlaşmaya
C) Yetersiz uyarılmaya
D) Homeostasise
E) Duyusal uyuma

9. Organizmanın davranışta bulunabilmesi için gerekenden az uyarılması ya da iç ve dış uyarıcıların organizmada herhangi bir tepki oluşturmamasına “yetersiz uyarılma” denir.

Aşağıdakilerden hangisi yetersiz uyarılma sırasında organizmada görülen durumlardan biri değildir?

A) Algılama bozuklukları
B) Stres
C) Düşünce dağınıklığı
D) Anlama ve kavramada artma
E) Sıkılma ve bunalma

10. • Sessiz bir ortamda 6 metre ötedeki bir kol saatinin sesini duymak
• 8 litre suda bir çay kaşığı şekerin tadını alabilmek

Bu örnekler aşağıdakilerden hangisini açıklamak için kullanılabilir?

A) Homeostasis B) Duyusal uyum
C) Duyum eşiği D) Duyarsızlaşma
E) Duyarlılaştırma

11. Hayatı boyunca kivi yememiş bir insana, kivinin tadı ve özellikleri sorulduğunda o insanın bu soruya tam olarak cevap vermesi beklenemez.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmemiş olmasıdır?

A) Duyumun B) Aşırı uyarılmanın
C) Dengelenmenin D) Fark eşiğinin
E) Yetersiz uyarılmanın

12. Kohlberg’in ahlaki gelişim kuramı üç düzey ve altı evreden oluşur. Birinci düzey olan gelenek öncesi düzeyin ilk evresi “itaat ve ceza” evresi olarak adlandırılır. Bu evrede birey, ödül getiren davranışları doğru, ceza getiren davranışları ise yanlış kabul ederek davranışlarına karar verir.

Buna göre itaat ve ceza evresinde davranış seçimi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) İhtiyaçları karşılamasına
B) Egoyu tatmin etmesine
C) Sosyal uyuma
D) Davranışın sonucuna
E) Evrensel değerlere

Psikolojinin Temel Süreçleri • Algı

1.
- Bu şeklin tüm hatlarının belirgin olmamasına rağmen bir panda olarak görünmesinin nedeni algının aşağıdaki özelliklerinden hangisidir?**
- A) Şekil-zemin B) Yakınlık
C) Benzerlik D) Süreklilik
E) Tamamlama
2. Bir öğretmen ders anlatırken arka sıralara doğru gittiğinde, arkada oturan bir öğrencinin gözünün ağ tabakasına düşen imgesi büyür, uzaklaştıkça küçülür. Sınıfın kapısına tam karşıdan bakıldığında ağ tabakaya düşen imge dikdörtgen veya kare, yandan bakıldığında ise yamuk şeklinde olur. Fakat insanlar bildikleri bu nesnelere aynı olarak algılandılar.
- Bu durum aşağıdaki psikolojik süreçlerden hangileri ile açıklanabilir?**
- A) Algıda değişmezlikle
B) Şekil-zemin algısıyla
C) Derinlik algısıyla
D) Algıda seçicilikle
E) Algı yanılmasıyla
3. $x + x +$
 $x + x +$
 $x + x +$
- Bu işaretlere baktığımızda x'leri bir grup, +'ları bir grup olarak algılamamıza nedeni olan algı ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Yakınlık B) Benzerlik
C) Süreklilik D) Zıtlık
E) Tamamlama
4. Bir okulda yaşanan olayları konu alan bir film izlenirken filmi izleyenlerin bazıları okul yönetiminin öğrencilere karşı ilgisizliği, bazıları kuralların tutuculuğu, bazıları da öğretmenlerin yenilikçiliği üzerinde durmuştur.
- Bu durumda, aynı olaya karşı farklı yaklaşımların sergilenmesi, algının aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile açıklanabilir?**
- A) Seçicilik B) Yanılma
C) Örgütlenme D) Bütünleme
E) Değişmezlik
5. Okul çıkışında pek çok velinin çocuklarını beklediği bir sırada, Eren okuldan çıkmış ve kalabalıkta gözleri annesini aramıştır. Onca insan arasında hemen onu görmüş ve koşarak annesinin yanına gitmiştir.
- Buna göre Eren'in, annesini hemen görebilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**
- A) Tutumla B) Ön yargıyla
C) Etkin dikkatle D) Dürtüyle
E) Edilgen dikkatle
6. Çocukken köye gittiğimizde annemle dağdan ot toplamaya girdik. Biz tarlalara baktığımızda yalnızca yeşillik görüyorken annem "Bu yemlik, bu kuzukulağı, bu madımak ..." diyerek otların hepsini bize tanıtır, biz de böyle böyle onları ayırt etmeyi öğrenirdik.
- Buna göre annenin, çocuklardan farklı olarak pek çok otu tanıması, algıyı etkileyen aşağıdaki etmenlerden hangisiyle ilgilidir?**
- A) Beklenti B) Dürtü ve güdüler
C) Tutum ve ön yargılar D) Dikkat
E) Geçmiş yaşantılar

7. Bir meyvenin tadı, rengi, kokusu ayrı duyu verileri hâlinde beyne tek tek ulaştırılır. Bu veriler, beyinde birleştirilir ve bir “meyve” olarak algılanır.

Buna göre algı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Algılar, basit fizyolojik süreç içinde ortaya çıkar.
B) Algı aşamasında uyarıcılar karşısında seçicilik yoktur.
C) Algılama biçimi her organizmada farklıdır.
D) Her organizma, her uyarıcıyı aynı şekilde algılar.
E) Uyarıcılar bir bütün olarak algılanır.

8. Silah, bir asker tarafından farklı algılanırken yakını silahlı saldırı sonucu kaybetmiş biri tarafından çok daha farklı algılanır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Algılar güdülerden daha baskındır.
B) Algı, uyarıcıların anlamlandırılmasıdır.
C) İnsanlar pek çok uyarıcı arasından sadece bir uyarıcıya tepkide bulunurlar.
D) Algılamada en temel faktör dikkattir.
E) Algılama biçimi yaşantılara göre değişir.

9. Dekorasyonla ilgilenen insanlar, küçük mekânlarda açık renk boya ve malzeme kullanarak mekânı olduğundan daha geniş ve aydınlık göstermeye çalışırlar.

Bu parçada algı ile ilgili aşağıdaki kavramların hangisinden söz edilmektedir?

- A) Psikolojik illüzyon
B) Algı dayanağı
C) Fiziksel illüzyon
D) Algıda organizasyon
E) Algıda seçicilik

10. Algıyı etkileyen faktörler ikiye ayrılır. Bireyin kendinden kaynaklanan faktörlere iç, çevreden kaynaklanan faktörlere dış faktörler denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dış faktörlerden biridir?

- A) İlgiler
B) İhtiyaçlar
C) Tekrarlanan uyarıcılar
D) Geçmiş yaşantılar
E) Beklentiler

11. Küçük bir çocuk, annesi kapıdan içeri girince tüm dikkatini ona yöneltir, annesinin onu kucağına almasını bekler çünkü ondan sevgi ve şefkat geleceğini bilir.

Bu parçada dikkati daha çok etkileyen hangi etmen üzerinde durulmaktadır?

- A) Kişisel özellikler
B) Tutumlar
C) Ortam
D) İhtiyaçlar
E) Uyarıcının şiddeti

12. Gastronomi bölümünde okuyan Deniz, annesinin yemeklerini çok sevmektedir. Annesi genelde klasik yemekler yapar ve kullandığı yağ, salça, baharat yıllardır aynıdır. Annesi yıllar sonra komşusunun köyünden gelen bir salçayı kullanarak yemek yaptığında Deniz hemen anlamış, kardeşi ise yemeğin aynı tatta olduğunu iddia etmiştir.

Bu parçada algıyla ilgili aşağıdaki süreçlerin hangilerinden söz edilmiştir?

- A) Algıda seçicilik - Değişmezlik
B) Algıda organizasyon - Algı yanılması
C) Algıda seçicilik - Farklılaşma eşiği
D) Algıda bütünlük - Duyusal uyum
E) Algıda değişmezlik - Yetersiz uyarılma

Psikolojinin Temel Süreçleri • GÜDÜLENME

1. Bir bebek yaşamının ilk yıllarında açlık, susuzluk gibi fizyolojik güdüleri doymak için davranışta bulunurken toplumsal güdülerin doyurulması için herhangi bir davranışta bulunmaz.

Bu durumu en iyi açıklayan yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fizyolojik güdüler evrenseldir.
B) Sosyal güdüler, fizyolojik güdülerin evrilmesiyle ortaya çıkar.
C) Fizyolojik güdüler kalıtsal, sosyal güdüler ise öğrenilmiştir.
D) Fizyolojik güdülerde uyarıcı içten gelir.
E) Fizyolojik güdüler çevre koşullarına göre değişen bir özellik gösterir.

2. İhtiyaç, organizmanın yaşamını devam ettirebilmesi için gerekenlerin eksikliğinin hissedilmesidir. İhtiyacın oluşması organizmanın dengesini bozar ve içsel bir gerilime neden olur. Bu içsel gerilim organizmayı davranışta bulunmaya yöneltir.

Buna göre organizmayı davranışta bulunmaya yönelten içsel gerilimin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doyum
B) Dürtü
C) GÜDÜ
D) Pekıştirenç
E) Algı

3. Aşağıdakilerden hangisi güdülenmiş davranış, güdülenmemiş davranıştan ayıran özelliklerden biri **değildir**?

- A) Organizmanın etkinliği artar.
B) Belli bir hedefe yönelir.
C) Davranış seçicidir.
D) Davranışlara yön verir.
E) İstem dışı ortaya çıkar.

4. Başarılı olma, sevmek, özgürlük, saygınlık gibi güdüler organizmanın benliğini korumasına ve diğer insanlarla ilişkilerini sürdürebilmesine olanak sağladığından "sosyal güdüler" olarak adlandırılır. Açlık, susuzluk, annelik gibi güdüler organizmanın yaşamasına ve temel gereksinimlerini gidermesine yönelik olduğundan "fizyolojik güdüler" olarak adlandırılır.

Buna göre sosyal güdüleri fizyolojik güdülerden ayıran temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Giderilmedikleri sürece organizmanın denge durumunu değiştirmeleri
B) Bireyler arası etkileşim ile öğrenme sonucunda kazanılmaları
C) Kalıtsal yolla nesilden nesile aktarılmaları
D) Bütün canlılarda görülmeleri
E) Organizmayı davranışa yöneltmeleri

5. • Bir insanın canı bir şey yemek istemese bile bir süre sonra yemek yiyecektir.
• Bir eşeği zorla su içmeye götürebilirsiniz ama ona su içiremezsiniz.

Bu örnekler güdülenmiş ve güdülenmemiş davranışlar arasındaki farkı ortaya koyar.

Buna göre seçeneklerden hangisi yukarıdaki iki davranış arasındaki farklardan biri **değildir?**

- A) Güdülenmiş davranış ihtiyaca yöneliktir.
B) Güdülenmiş davranış seçicidir.
C) Güdülenme sonucu organizmanın etkinliği artar.
D) Güdülenmiş davranış güçlü ve karardır.
E) Güdülenmemiş davranış, güdülenmiş davranışa göre daha yorucudur.

6. Fizyolojik güdüler öğrenilmemiş, genellikle doğuştan gelen güdülerdir. Ancak bazı fizyolojik güdüler sonradan olgunlaşma ile ortaya çıkmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi fizyolojik güdülerden biri **değildir?**

- A) Susuzluk
B) Açlık
C) Başarı
D) Uyku
E) Cinsellik

7. Hindistan'da totem inancının devam ettiği bazı kabilelerde inek, fare gibi hayvanlar kutsal sayılır ve bu hayvanlara zarar verilmez. Hindular ineği kesmez, onun etinden sütünden yararlanmaz; hastalık riski taşımasına rağmen fareleri öldürmezler. Örneğin 1945'te fare ile yayılan veba salgını sırasında halk fareleri öldürmemiş ve salgın çevreye yayılmıştır.

Hindistan'daki bireylerin bu davranışında etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alışkanlık B) Sosyal güdü
C) İçgüdü D) Kalıtım
E) Fizyolojik güdü

8. I. Sınavı kazanmak isteyen bir öğrencinin ders çalışması
II. Okula başlayan bir çocuğun arkadaş edinmesi
III. Çevresinin beğenisini kazanmak isteyen bireyin, insanlara saygılı davranması
IV. Acıkan bir öğrencinin, çalıştığı konuyu yarıda bırakıp yemek yemesi
V. Ekonomik sıkıntı çeken bir yöneticinin yolsuzluk yapmaması

Bu davranışlardan hangisi fizyolojik kaynaklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Saygınlık kazanmak için yorulmak nedir bilmeden sağlığını tehlikeye atanlar olduğu gibi savaşta ölebileceğini bildiği hâlde düşmana karşı saldırıya geçenler de vardır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Her organizmada ihtiyaçlarını giderme çabası vardır.
B) Bazı davranışların temeli içgüdü ve sezgidir.
C) Bireyin davranışlarının temelinde fizyolojik güdüler vardır.
D) İnsanın tek hedefi yaşamını sürdürebilmektir.
E) Bazı durumlarda öğrenilmiş güdüler birincil güdülerden daha önceliklidir.

10. I. Saygı gereksinimi
II. Ait olma
III. Fizyolojik gereksinimler
IV. Güvenlik gereksinimi
V. Kendini gerçekleştirme

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisindeki numaralanmış basamaklardan hangisi en üstte yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. İnsan hiç aç değilken de çok sevdiği bir yemeği gördüğünde yemek yemeye güdülenebilir.

Buna göre güdülenme süreci ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Güdüsel davranışlar çevresel uyarıcılar tarafından da başlatılabilir.
B) Tüm güdülerimiz doğuştan gelir.
C) Açlık güdüsünün kökeni fizyolojiktir.
D) Güdülenme şiddetini gereksinim derecesi belirler.
E) Güdüsel davranışlar içsel güdüleyicilerden kaynaklanır.

12. • Aç ayı oynamaz.
• Aç köpek fırın deler.

Bu atasözlerindeki hayvanların davranışları fizyolojik güdülerin aşağıdaki özelliklerin hangisinden kaynaklanır?

- A) Yaşamın ilk yıllarında tek başına etkilidir.
B) Toplumsal ilişkilerde ortaya çıkar.
C) Öncelikli olarak doyuma ulaştırılması gerekir.
D) Öğrenilmemiştir.
E) Hepsi aynı anda ortaya çıkmaz.